

WSNP *Periodiek*

Wet Schuldsanering Natuurlijke Personen

Jaargang 12, nummer 1

februari 2021

Inhoud

- 01**   **Van de redactie**
- 02**   **Compensatie kinderopvangtoeslagenaffaire en de Wsnp**
Margreet van Bommel
- 03**   **De verhouding tussen Wsnp en testamentair bewind, deel I**
Christiane Koppelman
- 04**   **Inkomen ontvangen kort voor toelating schuldsaneringsregeling: (deels) vrijlaten om vaste lasten te betalen!**
Quinten van Riet
- 05**   **Heeft een schuldeiser recht van hoger beroep tegen een beschikking van de r-c om de termijn van de schuldsaneringsregeling van zijn debiteur te verkorten?**
Theo Pouw
- 06**   **Interview WSNP *Periodiek* met rechter Mark Bosch**
Liselotte Maas
- 07**   **Nieuws in het kort**
- 08**   **Actuele rechtspraak kort**

01 - Van de redactie

Geachte lezer,

Op 1 januari 2021 zijn enkele wetswijzigingen in werking getreden die zien op het minnelijk traject. De Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (Wgs) is aangepast o.a. ten einde zogenoemde 'vroegsignalering' van betalingsachterstanden op gemeentelijk niveau mogelijk te maken. Voorts is in Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek bepaald dat de gemeente het recht heeft de kantonrechter te adviseren over voortzetting dan wel beëindiging van een reeds ingesteld schuldenbewind. De idee is dat de gemeente zou kunnen adviseren dat een gemeentelijke schuldhulpvoorziening toereikend kan zijn en -door de gemeente te betalen- schuldenbewind overbodig is.

Ondanks de door Nationale Ombudsman geconstateerde tekortkomingen van de gemeentelijke schuldhulp, wenst het kabinet dat de regie van de schuldhulp in handen van de gemeenten blijft, zo blijkt uit de kamerbrief van Bas van 't Wout (SZW) d.d. 16 november jl. Wel heeft het kabinet wetswijzigingen aangekondigd om snellere toegang tot de wettelijke schuldsanering (Wsnp) mogelijk te maken. Zo beoogt een conceptwetsvoorstel onder meer verkorting van de reikwijdte van de goede-trouw-toets van vijf jaar naar twee jaar en versoepeling van de wachtermijn van tien jaar indien na een eerdere Wsnp-sanering opnieuw een problematische schuldsituatie is ontstaan. In een volgende WP-nummer zullen we nadere aandacht besteden aan dit wetsvoorstel. Nadere informatie over nieuwe wet- en regelgeving vindt u in *Nieuws in het kort*, de voorlaatste rubriek van dit WP-nummer.

Dit februari-nummer opent met een zeer actuele bijdrage van Margreet van Bommel:

'Compensatie kinderopvangtoeslagenaffaire en de Wsnp.' Margreet schrijft over de compensatie van ten onrechte teruggevorderde kinderopvangtoeslag en hoe daar mee om te gaan indien dit samengaat met schuldenproblematiek van de gecompenseerde ouder. Is het mogelijk dat de compensatie deels aan de ouders blijft en niet geheel toevalt aan de schuldeisers? Bij het aftreden van het kabinet heeft Mark Rutte op 15 januari jl. gezegd dat het kabinet ervoor wil zorgen dat de gedupeerde ouders niet alleen compensatie krijgen maar ook 'schuldenvrij verder' kunnen. Staatssecretaris Van Huffelen liet op 18 januari 2021 weten alle overheids-schulden kwijt te zullen schelden. Op welke termijn dit kan worden uitgevoerd is nog onbekend; Margreet raadt Wsnp-bewindvoerders aan om tot die tijd alle overheidsvorderingen te betwisten.

Christiane Koppelman schrijft over *'De verhouding tussen Wsnp en testamentair bewind, deel I.'* Zij gaat in op de complexe vragen die zich voordoen indien de erflater een testamentair bewind instelt en de erfgenaam bij overlijden van de erflater in de Wsnp zit. Kernvraag: kan de Wsnp-bewindvoerder het onder testamentair bewind gestelde vermogen (deels) in de Wsnp-boedel trekken of hebben de schuldeisers het nakijken? In het volgende WP-nummer verschijnt een tweede deel van dit artikel dat Christiane schrijft samen met Wsnp-bewindvoerder Dianne Nijland.

Advocaat Quinten van Riet betoogde in het november-nummer van 2020, samen met Anita Brekelmans, dat een uit het Vtlb gespaard bedrag buiten de Wsnp-boedel moet blijven. In zijn bijdrage aan dit nummer *'Inkomen ontvangen kort voor toelating schuldsaneringsregeling: (deels) vrijlaten om vaste lasten te betalen.'* geeft de auteur een heldere onderbouwing van zijn standpunt dat periodiek inkomen dat kort

vóór de start van een wettelijke schuldsanering is ontvangen, ook buiten de boedel dient te blijven.

‘Heeft een schuldeiser recht van hoger beroep tegen een beschikking van de r-c om de termijn van de schuldsaneringsregeling van zijn debiteur te verkorten?’, zo werd gevraagd aan Theo Pouw. In zijn bijdrage bespreekt Theo de wettelijke regeling inzake hoger beroep van r-c-beschikkingen, mede in het licht van een HR-arrest uit 2019.

In haar voorlopig laatste interview voor *WP* heeft Liselotte Maas gesproken met rechter

Mark Bosch van de Rechtbank Overijssel. De rechter vertelt over gemaakte keuzes in zijn loopbaan en over zijn visie op de Wsnp en de door hem gepropageerde inzet van het dwangakkoord. De redactie dankt Liselotte hartelijk voor haar mooie serie interviews die ons een kijkje gunde in de keukens van Wsnp-bewindvoerders en de rechtspraak.

Dit nummer sluit wederom af met de al genoemde rubriek *Nieuws in het kort* en *Actuele rechtspraak kort*. Wij wensen u veel leesplezier!

De redactie

02 - Compensatie kinderopvangtoeslagenaffaire en de Wsnp

Margreet van Bommel

1. Inleiding

In het verslag ‘Ongekend onrecht’ van 17 december 2020 van de Parlementaire ondervragingscommissie Kinderopvangtoeslag, komt de commissie tot de harde conclusie dat de grondbeginselen van de rechtsstaat zijn geschonden¹: *‘Dit verwijt treft niet alleen de uitvoering – specifiek de Belastingdienst/Toeslagen – maar ook de wetgever en de rechtspraak. De wetgever – kabinet en parlement – mag het zich aanrekenen dat hij wetgeving heeft vastgesteld die spijkerhard was en die onvoldoende de mogelijkheid in zich had om recht te doen aan individuele situaties. Zo ontbrak een hardheidsbepaling en kregen noodzakelijke beginselen van behoorlijk bestuur, met name het evenredigheidsbeginsel, veel te weinig aandacht van de wetgever. De uitvoerder – het ministerie van Financiën – heeft de kinderopvangtoeslag uitgevoerd als een massaproces. De groepsgewijze aanpak, de ‘alles-of-niets’ benade-*

ring en de wijze waarop ‘opzet/grove schuld’ werd gebanteerd, hebben grove inbreuk gemaakt op het rechtsstatelijke principe dat optimaal recht gedaan moet worden aan individuele situaties van mensen. Onder druk van een oververhitte politieke behoefte aan fraudebestrijding, waarin elke vergissing al gauw als fraude werd gezien, werden ouders in de raderen van de uitvoering door de Belastingdienst ten onrechte gebrandmerkt als opzettelijke fraudeurs. De wijze waarop het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid haar verantwoordelijkheid voor het beleid heeft ingevuld, is ver onder de maat geweest. Zonder zich te willen uitlaten over individuele rechterlijke uitspraken, constateert de commissie dat ook de bestuursrechtspraak jarenlang een wezenlijke bijdrage heeft geleverd aan het in stand houden van de niet dwingend uit de wet volgende, spijkerharde uitvoering van de regelgeving van de kinderopvangtoeslag’.

Om het aangedane leed enigszins te verzachten, worden er vanuit de Belastingdienst suggesties gedaan om gedupeerden financieel te compenseren. Met het besluit van 22 december 2020 om aan alle gedupeerde ouders direct € 30.000,- toe te kennen, denkt het kabinet vorm aan de wens te geven om deze ouders

07 - Nieuws in het kort

1. Wetsontwerp Wijziging Wsnp

De minister heeft onlangs een voorontwerp Wet Wijziging Wsnp opgesteld. Met het wetsvoorstel wordt beoogd een betere aansluiting tussen de gemeentelijke schuldhulpverlening en de Wsnp te bereiken. De beoogde wijzigingen van de artikelen 288 en 292 Fw houden in:

- De vijfjaarstermijn voor de beoordeling van de goede trouw wordt aangepast naar twee jaar.
  - De tienjaarstermijn wordt facultatief in plaats van imperatief.
  - Schuldeisers hebben de mogelijkheid hoger beroep in te stellen tegen een toelating Wsnp.
- Op 10 februari is de internetconsultatie over het voorontwerp afgerond.

2. Relevante wetswijzigingen per 1 januari 2021

Wijzigingen Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (Wgs) & Besluit gemeentelijke schuldhulpverlening (Bgs) Een aantal bepalingen van de Wgs zijn per 1 januari jl. gewijzigd. De belangrijkste wijzigingen zijn:

- De gemeente is verplicht vroegsignalering voor schulden uit te voeren (art. 3 lid 1 sub b Wgs).
- Na het eerste gesprek moet de gemeente een beschikking afgeven aan de inwoner (art. 4 lid 1 Wgs).
- Het plan van aanpak moet onderdeel zijn van de toewijzingsbeschikking (art. 4a lid 1 Wgs).
- Gegevensuitwisseling wordt gefaciliteerd (art. 8 Wgs). De gegevens die in aanmerking komen voor uitwisseling staan beschreven in de artikelen 12 – 17 Bgs.
- De inlichtingenplicht is beperkt tot de gegevens die de gemeente niet zelf kan verkrijgen (art. 6 Wgs).

Wijzigingen beslagrecht

Per 1 januari jl. is de Wet vereenvoudiging beslagvrije voet in werking getreden. Daarbij is de wijze waarop de beslagvrije voet berekend wordt, flink aangepast. Ook kunnen deurwaarders nu de noodzakelijke informatie ophalen uit gekoppelde systemen. Hierdoor hoeven schuldenaren weinig of geen informatie meer aan te leveren en kan de beslagvrije voet in veel gevallen automatisch berekend worden. Burgers kunnen zelf hun beslagvrije voet berekenen via www.bereken.uwbeslagvrijevoet.nl. Doordat de wijze van berekening van de beslagvrije voet op de schop is gegaan, is ook de berekening van het vrij te laten bedrag structureel gewijzigd. In het vtlb-rapport (www.bureauwsnp.nl) dat vanaf 1 januari 2021 van toepassing is, zijn de wijzigingen in detail beschreven. Ook is er op voornoemde site een handleiding voor de invoer in de nieuwe (eveneens structureel gewijzigde) vtlb-calculator te vinden.

Ook bij bankbeslag moet sinds 1 januari jl. rekening gehouden worden met een beslagvrij bedrag. De hoogte hiervan is:

- Alleenstaande zonder kinderen jonger dan 18 jaar: € 1.661,40
- Alleenstaande met kind(eren) jonger dan 18 jaar: € 1.779,52

- Gehuwden zonder kinderen jonger dan 18 jaar: € 2.199,34
- Alleenstaande met kind(eren) jonger dan 18 jaar: € 2.317,45

Adviesrecht gemeenten

De gemeente mag per 1 januari jl. gebruik maken van het adviesrecht na het uitspreken van een schuldenbewind – zie het nieuwe artikel 1:432a BW. Dit is een ‘opt in’-constructie: de gemeente moet hiervoor eerst bij de rechtbank kenbaar maken dat zij advies wil uitbrengen wanneer een schuldenbewind wordt uitgesproken. Als een gemeente heeft aangegeven hiervan gebruik te willen maken, legt de rechtbank bij de uitspraak van een schuldenbewind de beschermingsbewindvoerder de verplichting op om de wettelijke voorschriften inzake het gemeentelijke adviesrecht op te volgen. Dit betekent dat de bewindvoerder het bewind binnen twee weken na uitspraak bij de gemeente moet melden. Vervolgens stuurt de bewindvoerder binnen drie maanden een boedelbeschrijving en het plan van aanpak naar de gemeente. Op basis van deze stukken adviseert de gemeente de rechter over het bewind. Aan de hand van dit advies beslist de rechter of het bewind wordt voortgezet of beëindigd.

Het is op dit moment nog niet bekend hoeveel gemeenten gebruik zullen maken van het adviesrecht. Amsterdam heeft al aangegeven het adviesrecht niet te gaan gebruiken.